



Årsrapport 2018

Riktad tillsyn oljecistern

stockholm.se

Sammanfattning

Syftet med förvaltningens oljecistertillsyn är att förebygga att cisterner inte förorenar mark och vatten genom läckage av olja. En fastighetsägare som har en oljecistern ansvarar för att cisternen blir kontrollerad enligt det kontrollintervall som gäller för aktuell cistern. Den återkommande kontrollen ska ske med 3, 6 eller 12 års intervaller beroende på cisternens placering och korrosionsskydd. Kontrollen utförs av ackrediterat kontrollföretag.

I miljöförvaltningens tillsyn granskas kontrollrapporter avseende den återkommande kontrollen. En oljecistern som inte är kontrollerad och godkänd riskerar att förorena mark och vatten genom läckage av olja. Det är därför viktigt att cisternägarna utför den återkommande kontrollen.

Inom den riktade tillsynen har förvaltningen granskat om 68 fastighetsägare har kontrollerat sin cistern inom gällande kontrollintervall. Dessa fastighetsägare skulle enligt miljöförvaltningens register genomföra kontroll under 2018 och fick därför en påminnelse från miljöförvaltningen om detta i god tid innan sista kontrolldatum.

23 av de 68 fastighetsägarna som ingick i årets urval för granskning har utfört kontrollen inom kontrollintervallet. 22 fastighetsägare har ännu inte inkommit med kontrollrapport eller en anmälan om att cisternen är tagen ur bruk. 23 av fastighetsägarna som ingick i urvalet har valt att ta sin cistern ur bruk under 2018. Utöver de fastighetsägare som ingick i urvalet har ytterligare 31 fastighetsägare på eget initiativ valt att ta sin cistern ur bruk och inkommit med en anmälan om detta till miljöförvaltningen och 3 fastighetsägare har på eget initiativ skickat in en kontrollrapport utan att miljöförvaltningen skickat någon uppmaning om detta.

Miljöförvaltningens bedömning är att den riktade cistertillsynen har betydelse för om fastighetsägare utför den återkommande kontrollen av sina cisterner i tid och förvaltningen kommer att fortsätta bedriva cistertillsyn under 2019.

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund.....	4
Syfte.....	5
Tillsynsmetod	5
Resultat	6
Kommentarer från fastighetsägare.....	8
Effekter av tillsynen.....	8
Kommande tillsyn.....	8

Bakgrund

Oljecisterner ska regelbundet genomgå en täthetskontroll av ackrediterat kontrollföretag. Vid denna kontroll granskas bl.a. eventuella rostangrepp, behov av förbättrat rotskydd samt täthet hos cistern och rörledningar. Kontroll görs även av godstjockleken och att överflynnadsskyddet fungerar. I samband med kontrollen rengörs även cisternen, bland annat tas slam som samlats på botten bort. Kontrollintervallerna varierar mellan tre och tolv år beroende på cisternens korrosionsskydd och placering. Efter genomförd kontroll utfärdar kontrollföretaget en kontrollrapport för cisternen.

I miljöförvaltningens tillsyn granskas kontrollrapporter från den återkommande kontrollen. En oljecistern som inte är kontrollerad och godkänd riskerar genom läckage av olja att förorena mark och vatten. Därför är det viktigt att cisternägarna utför den återkommande kontrollen.

En fastighetsägare med en oljecistern måste se till att cisternen blir kontrollerad enligt det kontrollintervall som gäller för dennes cistern. Denna återkommande kontroll ska ske med 3, 6 eller 12 års mellanrum beroende på cisternens placering och korrosionsskydd.

Om cisternen tas ur bruk behöver fastighetsägaren tömma, rengöra och ta bort eller plombera de friliggande rören. När en cistern tas ur bruk ska detta anmälas till miljöförvaltningen.

Miljösanktionsavgift (MSA) är en administrativ avgift som påförs av tillsynsmyndigheten för vissa överträdelser av miljöbalken eller föreskrifter meddelade med stöd av den. Om en fastighetsägare inte kontrollerat eller tagit sin cistern ur bruk i tid har tillsynsmyndigheten till och med den 30 juni 2018 kunnat besluta om att påföra en MSA med stöd av förordning (2012:259) om miljösanktionsavgifter.

Den 1 juli 2018 trädde Naturvårdsverkets nya föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5) ikraft. Med anledning av de nya föreskrifterna har även förordningen om miljösanktionsavgift ändrats i de delar den avser påförande av MSA vid överträdelse av föreskrifter om oljecisterner. De nya reglerna i förordningen om miljösanktionsavgifter gäller sedan den 6 december 2018. Enligt dessa är det numera bara möjligt att påföra MSA vid utebliven

skriftlig information till tillsynsmyndigheten om att en cistern avses att installeras, vilket följer av 10 kap 1 § förordningen om miljöstraffsavgifter. Enligt den bestämmelsen ska en miljöstraffsavgift betalas med 1000 kr om fastighetsägaren inte skriftligen informerar tillsynsmyndigheten innan en ny cistern installeras. Informationsplikten följer av 3 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter. Informationen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast 4 veckor innan cisternen installeras.

För de fastighetsägare som skulle ha kontrollerat sin cistern senast den 30 juni 2018, och därmed omfattades av Naturvårdsverkets äldre föreskrifter, och som inte lät kontrollera sin cistern i tid påfördes dock en miljöstraffsavgift för överskridet kontrollintervall eftersom de äldre föreskrifterna om miljöstraffsavgift gällde vid tidpunkten för påförandet.

Det är Kammarkollegiet som formellt kräver att MSA ska betalas efter att tillsynsmyndigheten har tillställt Kammarkollegiet ett lagakraftvunnet beslut om påförande av miljöstraffsavgift. Avgiften tillfaller staten.

Miljöförvaltningen tar ut en tillsynsavgift för förvaltningens handläggning av ärendet om miljöstraffsavgift.

Syfte

Syftet med förvaltningens oljecisterntillsyn är att se till att cisterner inte förorenar mark och vatten genom läckage av olja samt att uppmuntra fastighetsägare att övergå till alternativa uppvärmningskällor och på så sätt minska klimatpåverkan.

Tillsynsmetod

Urval

Samtliga fastighetsägare (en- till flerbostadshus), skolor/förskolor och båtklubbar i Stockholms stad med en anmäld cistern som skulle ha kontrollerats under 2018 ingick i urvalet. Härutöver ingår samtliga spontant inkomna kontrollrapporter och anmälningar om ur bruk löpande under året.

Ärendegång

Tillsynen initieras av att fastighetsägarna får en påminnelse med information om vilket datum deras cistern senast ska kontrolleras och en uppmaning om att inkomma med en kopia på

kontrollrapporten, alternativt en anmälan om att cisternen är tagen ur bruk. Tillsammans med uppmaningen skickas information ut om olje användningens miljöpåverkan och information om alternativa uppvärmningskällor. I de fall fastighetsägaren inte tar kontakt med förvaltningen skickas påminnelsebrev ut och vid behov föreläggs fastighetsägaren om att inkomma med kontrollrapport.

Det förekommer också att kontrollrapporter och anmälningar om tagen ur bruk inkommer spontant, dvs. de är inte en följd av att miljöförvaltningen skickat uppmaning om att kontrollera cisternen.

När fastighetsägare redovisat en kopia på kontrollrapport får de en bekräftelse med information om nästa kontrolldatum. Bekräftelse på cistern tagen ur bruk skickas ut till de fastighetsägare som anmält sin cistern ur bruk.

Det är väldigt ovanligt att nya oljecisterner installeras som uppvärmning i bostadshus. Däremot upptäcker förvaltningen ett antal oanmälda cisterner i samband med tillsyn av flerbostadsfastighetsägares egenkontroll, skolor- och förskolor samt båtklubbar. Dessa registreras då i förvaltningens register över oljecisterner.

Debitering

Förvaltningen debiterar fastighetsägarna enligt kommunfullmäktiges timtaxa för tillsyn enligt miljöbalken.

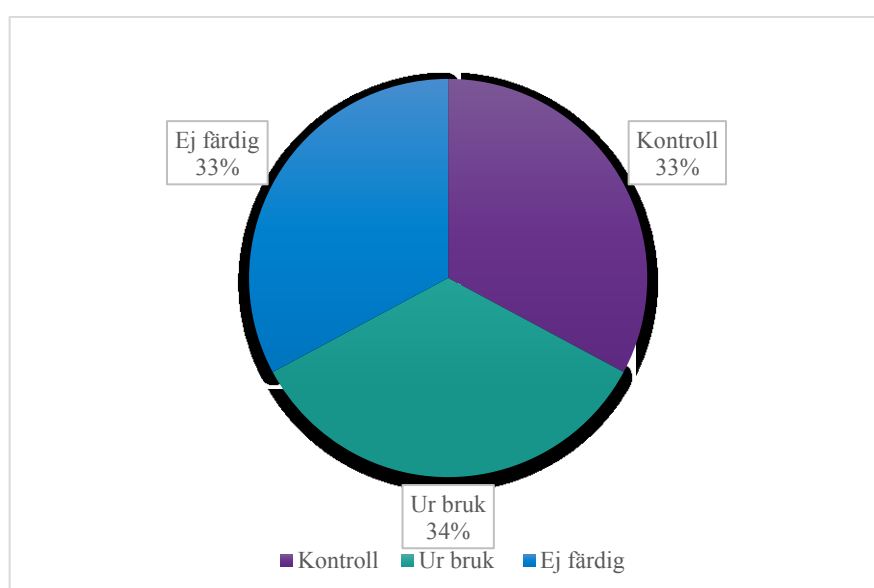
Resultat

Fastighetsägarna ska antingen ta sin cistern ur bruk eller låta kontrollera den innan sista kontrolldatum. Under 2018 startades 68 tillsynsärenden på oljecisterner. Ingen oljecistern nyregistrerades. Av de fastighetsägare som var med i urvalet, och därmed fått en uppmaning, valde 23 av fastighetsägarna att ta sin cistern ur bruk och övergå till annan uppvärmningsmetod. 22 fastighetsägare behöll sin cistern i bruk och lät kontrollera den. 22 av fastighetsägarna hade vid årsskiftet varken inkommit med en anmälan om cistern ur bruk eller ny kontrollrapport. Dessa fastighetsägare kommer att få ett föreläggande om att låta kontrollera sin cistern eller ta den ur bruk.

Endast fem fastighetsägare har fått miljöstraffavgift för att inte ha utfört kontroll av sin cistern inom gällande kontrollintervall. Dessa skulle ha låtit kontrollera sin cistern senast ett datum som

infallit innan den 30 juni 2018. För sista kontrolldatum som infallit efter den 30 juni 2018 har det inte längre funnits rättslig grund att påföra MSA.

Under 2018 har ytterligare 31 fastighetsägare på eget initiativ valt att ta sin cistern ur bruk och inkommit med en anmälan om detta till miljöförvaltningen. Tre fastighetsägare har, på eget initiativ, skickat in en kontrollrapport utan att miljöförvaltningen skickat någon uppmaning om detta.



Figur: Resultat av 2018 års tillsyn

Kommentarer från fastighetsägarna

Flera fastighetsägare som inte utfört sin kontroll i tid har uttryckt att de gärna hade velat göra rätt men att det har varit svårt att få en tid för kontroll med ett ackrediterat företag före kontrolltidens utgång och att det därmed lett till att kontrollen utförts försent. Detta gäller i synnerhet cisterner som ligger under mark och med kontrolldatum under perioder med tjäle i marken. En annan anledning till att kontrollintervall har missats är när fastighetsägare på grund av ålderdom inte längre har kunnat sköta de krav som ställs på cisternägare.

En generell uppfattning gällande överskridande av kontrolltiden är att flera fastighetsägare upplever det svårt att hålla reda på kontrollintervallen eftersom kontrollerna ska ske med många års mellanrum.

Effekt av tillsynen

Miljöförvaltningens bedömer utifrån såväl årets som tidigare års tillsyn inom området att tillsynen har betydelse för om fastighetsägare utför återkommande kontroll av sina cisterner. Eftersom de återkommande kontrollerna sker så pass sällan är det lätt att fastighetsägarna glömmar att låta utföra kontrollen. Genom att miljöförvaltningen kontaktar fastighetsägarna i god tid före deras sista dag för kontroll kan andelen cisterner som kontrolleras i tid öka, även om inte alla utförs i rätt tid. Innan miljöförvaltningen införde utskick av påminnelser om att cisternen skulle kontrolleras var det betydligt fler som inte lät kontrollera sin cistern i rätt tid. Även i de fall kontrollen inte utförs i tid bidrar miljöförvaltningens tillsyn till att kontrollen faktiskt blir utförd.

Kommande cisterntillsyn

Under årets cisterntillsyn har det framkommit att allt fler övergår till andra uppvärmningssystem, vanligen till fjärr- eller bergvärme. Enligt förvaltningens register beräknas 672 cisterner (en- och flerbostadshus, skolor/förskolor och båtklubbar) vara i drift inom Stockholm Stad. I samband med 2019 års cisterntillsyn kommer miljöförvaltningen fortsätta att lämna råd om alternativa uppvärmningskällor till fastighetsägare, dels i syfte att minska oljeanvändningen och därmed minska risken för läckage till mark- och vattenområden, dels som en del i arbetet med att uppnå Stockholms stads mål om att eldning med fossil olja ska ha upphört.

senast 2025. Förhoppningen är att detta mål kan uppnås genom information och rådgivning. I miljöbalken finns även rättliga grunder för att ställa krav på utbyte av uppvärmningskälla i de fall det bedöms rimligt sett till förutsättningarna.

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor har, som ovan nämnts, upphävts och ersatts av NFS 2017:5. Förändringarna innebär att de tekniska kraven, installationskontroll och de periodiska kontrollerna kommer att styras enbart av myndighetens för samhällsskydd och beredskap (MSB) nya föreskrift MSBF 2018:3, som har ersatt MSBFS 2014:5. Enligt 3 kap. 1 § andra stycket Naturvårdsverkets nya föreskrift ska tillsynsmyndigheten, vilket är den kommunala nämnd som fullgör en kommuns uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet, få en kopia av verksamhetsutövaren på utförda kontroller enligt MSB:s nya föreskrifter för att myndigheten ska ha kontroll över vilka cisterner som finns inom respektive kommun och för att tillsynsmyndigheten ska kunna ställa ytterligare krav med stöd av miljöbalken, exempelvis när det gäller placering av en cistern vid nyinstallation samt bestämma hur en cistern ska omhändertas när den tas ur bruk. Den nya föreskriften från Naturvårdsverket innebär även att särskilda krav ställs inom ett vattenskyddsområde.

Även om en stor del av föreskrifts- och tillsynsansvaret har flyttats över till MSB avser miljöförvaltningen att fortsätta med den riktade cisterntillsynen eftersom det är fråga om miljöfarlig verksamhet som omfattas av tillsyn enligt miljöbalken. Miljö- och hälsoskydds-nämnden har möjlighet att med stöd av miljöbalken förelägga fastighetsägare att kontrollera sin cistern och vid behov även att vidta de försiktighetsåtgärder som behövs för att förebygga läckage till mark och vatten. Ett föreläggande kan förenas med vite, som kan likställas med en straffavgift. Förvaltningen kommer därmed även i fortsättningen verka för att kontroller utförs alternativt att fastighetsägare anmäler att de tagit sin cistern ur bruk.

Slut